

En Kromminga, wiens vertaling we hier geven, voegt er dan aan toe: „Buiten en afgedacht van dezen cirkelloop in zijn voltooiing zijn en blijven hun woorden feilbare en feilende menschenwoorden.“ En Berkouwer bedoelt het zelfde, als hij, sprekende van Barth's woordinspiratieleer, schrijft: „Dan lette men er op, dat deze Verbalinspiration door hem wordt geactualiseerd.“¹¹³⁾

Geactualiseerd. De Bijbel is immers getuigenis van de openbaring. De geloovige hoort in en door deze menselijke, feilbare en relatieve getuigenissen de stem, de Openbaring des Heeren. Zoo kan men zeggen, dat de Bijbel Gods Woord is. Alle nadruk moet dan vallen op het woordje IS, tegenwoordige tijd van het werkwoord zijn. God kan den Bijbel tot openbaring voor ons maken. Hij kan het laten gebeuren, dat we in dat menselijke boek Hem hooren spreken. In het oogenblik van de doorbraak Gods naar ons, wordt de Schrift voor ons Gods Woord. We hebben nooit in den Bijbel Gods Woord, hij kan voor ons Gods Woord zijn. De Heilige Schrift is hoogstens een Gestalt van het Woord Gods, zooals er meer Gestalten zijn, bijv. in de prediking, maar zij is het Woord Gods niet.¹¹⁴⁾

Deze opvatting heeft uiteraard groote gevolgen voor zijn opvatting over het geloof. Men begint een fundamentele vergissing, als men ooit aanneemt, dat Glaube bij Barth hetzelfde is als geloof in de Heilige Schrift. Glaube wil bij hem zeggen, dat er ruimte is gemaakt voor het spreken Gods. Hij heeft voor geloof heel mooie woorden: Geloof is wonder, geloof is aanvang, ja zeggen tot de genade, de sprong in het Jenseits, het in ontvangst nemen van de oorkonde der goddelijke openbaring, maar al die mooie woorden zijn als witgepleisterde graven, die veel armoele bedekken. Geloof is niet meer een stellig weten, maar een stellig niet weten, en niet meer een vertrouwen, maar een geopend zijn voor goddelijke waarheden.

Karl Barth heeft grooten invloed in onze dagen. Niet alleen bij zijn discipelen in engeren zin, ook bij hen, die meer verwanten zijn. Ik denk, om een voorbeeld te nemen, aan Althaus. Alle openbaring is historisch en dies voor den eeuwigen God ontlediging. De Heilige Schrift is ook ontlediging. We moeten haar historisch zien, absoluut menschelek en vol toevalligheid en fouten, maar daarnaast — juist: dwars door deze menschelekheid heen — kent het geloof hier het Woord, de Openbaring Gods. En daarin ligt nu het in het geloof begrepen godmenscheleke dubbelkarakter der Schrift. En door het geloof overwinnen we de ergernis, die aan de dienstknechts-gestalte der Schrift verbonden is.¹¹⁵⁾

We denken aan Haitjema. De belijdenis van de Schrift als Gods Woord is een onderdeel van de kruis theologie, die een Christus incognito belijdt, een Christus in dienstknechts-gestalte. We moeten oog hebben voor 't menscheleke in den Christus en in de Schriften. Zoo spreekt hij van de dienstknechts-gestalte der Heilige Schrift: ze is voor hem de dienstknechts-gestalte van den Heiligen Geest. De kruisiging van den Heiligen Geest! De Heilige Geest, Die in vernedering is ten doode toe! „De Pinkstergeest onderging zijn kruisiging in de canonafsluiting van de boeken der Heilige Schrift.“¹¹⁶⁾

We denken aan Ubbink — hoe kan de ondoofbare werkelijkheid van het Woord Gods gevat worden in een boek?¹¹⁷⁾

Maar we denken het meest aan Miskotte. Alle schrift is moord op het woord. Het geschreven woord is weerloos, men kan het niet vrijwaren voor misverstand en misbruik. God heeft dat met Zijn Woord gewaagd, het in laten gaan in menscheleke woorden. Maar dat is moord voor het Woord. Het woord ligt nu weerloos, bloot voor ieder mensch. Dat reeds is een gevaar. En bovendien — zin en woorden verschillen veel. We kunnen naar den zin der woorden maar gissen. Het is als schieten op een doeltwit, dat door een gordijn verborgen is. Zoo doet de exegese. Het Woord is verborgen achter een voorhangsel, de Schrift. Echte exegese is pneumatische exegese. Sarkische („vleescheleke“) exegese blijft bij de letter staan, pneumatische exegese gaat op den Sinn, den verborgen Sinn. Maar men zij voorzichtig. Zou het schot wel ooit zitten?¹¹⁸⁾

Het lag niet in de bedoeling een uitgewerkte geschiedenis te geven, merkten we aan het begin van dit artikel op. We zouden anders nog verder moeten gaan. En aandacht moeten geven aan de menschen van de nieuwe woordphilosophie. Elk woord is alleen Hinweisung. Het is slechts symbool. Het spreekt slechts een vermoeden uit. Het is slechts een heenwijzing naar een niet verder benoembare werkelijkheid. Wat wordt zoo de openbaringsmogelijkheid gering.¹¹⁹⁾

113) Berkouwer, *Probleem der Schriftcritiek*, p. 33, noot 38.
114) Ik mag hier verder wel verwijzen naar het vele, dat van Gereformeerde zijde over Karl Barth verschenen is, naar Berkouwer's boeken inzonderheid.

115) Zie Berkouwer, *Probleem der Schriftcritiek*, 22-27.
116) Haitjema, *Het Woord Gods in de moderne cultuur*, pag. 120.

117) Dr J. G. Ubbink, *De nieuwe belijdenis aangaande Schrift en Kerk*, cf. Berkouwer, a.w. 278 v.v. en 293.

118) Dr K. H. Miskotte, *Opmerkingen over Theologische Exegese in: De Openbaring der Verborgenis*, pag. 63-99.

119) K. Schilder, *Wat is de hemel?*, pag. 220.

We zouden ook moeten spreken over hen, die als Emil Bock bewust teruggrijpen naar het Oostersche denken.

En we zouden nog kunnen handelen over den geweldigen invloed van de existentiële filosofie van Heidegger, Sternberger enz. „De moderne mensch is klaar om begraven te worden... Niet, omdat hij niet denken wil en kan, maar omdat hij de klaarheid en de macht van het denken niet meer verdragen kan, liquideert de mensch zichzelf en kweekt hij zijn afgrondsinstincten aan.“¹²⁰⁾

Het zij echter genoeg. We weten het toch wel, dat de kerk van Christus in onzen ontzaglijken tijd met zeer machtige vijanden te doen heeft en dat het heel moeilijk is, de vijanden te tellen, laat staan te verslaan. Gelukkig, die tot den HEERE de toevlucht neemt en zijn vastheid zoekt in Zijn Woord.

M. M. Vr.
120) R. F. Beerling, *Antithesen*, pag. 305, 306.

UIT DE SCHRIFT

De uitbreiding der Kerk verzekerd.

En Hij openbaarde zich aldus...
Joh. 21:1b.

Johannes zegt: „En Hij openbaarde zich aldus.“ De opgestane Heiland heeft deze verschijning gewild en voorbereid. Hij werkt immers zeer systematisch aan de „dingen, die haast geschieden moeten.“ Wij mogen deze Paaschverschijning dan ook niet verklaren van uit Zijn discipelen, maar van uit Hem, Die reeds opvarende is.

Hij heeft Zijn discipelen op den Paaschmorgen doen boodschappen: „Zie, Ik ga U voor naar Galilea“. Zoo konden zij weten, dat het werk zou worden voortgezet, dat schoone werk, in Galilea aangevangen, dat den armen het evangelie gepredikt wordt. En deze Paaschboodschap: „Ziet, Hij gaat U voor naar Galilea“, is verder aangevuld door Maria Magdalena: „Ik vaar op tot Mijn Vader en Uw Vader, en tot Mijn God en Uw God“. Zoo zijn dus twee dingen komen vast te staan. Het werk wordt voortgezet. Nog is het einde niet. En Jezus gaat naar den hemel. Het zal worden een werken zonder Hem. Dus hoe zal dat wezen? Zij hebben drie jaren met Jezus gewerkt. Dat is hun vertrouwd geworden, die eerste werkperiode. Maar nu zullen zij moeten werken met en onder een Heer in den hemel. Hoe zal dat zijn, die tweede werkperiode?

Hoe dat zijn zal? Wel, dat leert Hij hun hier aan de zee van Tiberias. Reeds vanzelf denken wij bij deze tweede wonderlijke vischvangst aan die eerste, waarvan wij lezen in Lucas 5. In Lucas 5 vangt aan Jezus' eerste werkperiode. Hij heeft dan Zijn werkcentrum gekozen van uit een huis in Kapernaüm (Matth. 4:13). Hij gaat dan werken als Jezus, de Christus, Die door Zijn lijden en sterven in Zijn heerlijkheid moet ingaan (Luc. 24:26). En bij den aanvang van deze eerste werkperiode heeft Hij Zijn discipelen meegekregen na een wonderbare vischvangst. Zoo trok Hij ze mee.

En toen was het een meegaan met Jezus, Die voorop ging, Die de kracht bezat om Israël tot één te vergaderen in Zijn koninkrijk, de samentrekkende kracht. Zij hadden dan ook na dit wonder alles verlaten: vrouw en huis en bedrijf, om Hem te volgen. Hij had hun Zijn heerlijkheid geopenbaard, Jezus, de CHRISTUS, met Zijn samentrekkende kracht. En zoo waren zij, Hem volgende, geworden de oog- en oorgetuigen van Zijn kruis en van Zijn opstanding. Zij hebben Hem in Zijn heerlijkheid zien komen.

Maar nu gaat Hij Zijn tweede werkperiode in. Hij gaat nu centraal van uit den hemel werken. Zijn werkcentrum is niet meer een huis in Kapernaüm, maar het huis des Vaders in den hemel. En ook in deze tweede werkperiode moeten zij met Hem mee. Het wordt nu Zijn laatste en schoonste werkperiode. Hij gaat ze nu allen tot Zich trekken. Hij zal dat doen centraal van uit den hemel. Het is niet meer Jezus, Die, wijl Hij ook „levende ziel“ is, gebonden is aan één plaats, 't zij Kapernaüm, 't zij Jeruzalem, maar het is nu Jezus, de levendmakende Geest (1 Cor. 15:45). Die nu van uit den hemel overal werken zal om alle gevegenen des Vaders tot één te vergaderen. En dat Zijn discipelen ook met Hem mee kunnen in deze tweede werkperiode, bewijst Hij hun nu met deze wonderbare vischvangst. Zij moeten wel achterblijven. Zij moeten het evangelie prediken „al de volken“. Maar overal, waar zij komen, zal ook zijn Jezus' samentrekkende kracht.

Het werkperspectief is totaal veranderd. Jezus in den hemel, zij op aarde. De uitbreiding der kerk staat op het program. Aan die uitbreiding zal Hij nu centraal werken van uit den hemel. Die uitbreiding is verzekerd. Overal zal ook zijn Zijn samentrekkende en samenvergaderende kracht. Zij gaan nooit alleen. Zij zijn zelfs niet eens de eersten. Het eerste zal steeds zijn die groote samentrekkende kracht van hun Heer in

den hemel. En zoo zal het geschieden. Dat is nu de glorie van Zijn tweede werkperiode. Hij legt opnieuw beslag op hun leven en krachten. Hij vraagt opnieuw alles te verlaten. Zij zullen Zijn getuigen worden te Jeruzalem, te Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde, Hand. 1:8. Zij hebben zich afgevraagd: „Hoe zal dat wezen?“ De wereld is zoo wijd en zoo breed. En hun Heer in den hemel. Maar nu zien zij het. Zij gaan Zijn tweede werkperiode in. Overal zal nu komen Jezus' samentrekkende kracht. Dat heeft die wonderlijke vischvangst zoo wonderbaarlijk gemaakt. De uitbreiding der kerk is verzekerd.

Nu willen ook wij deze Paaschverschijning niet missen in de kennis onzer zaligheid. Jezus als levendmakende Geest werkt centraal van uit den hemel. Hij gaat in het samentrekken en samenvergaderen voorop. Hij is de eerste. Dat Hij U dus waarlijk in Zijn koninkrijk wil intrekken en tot het eeuwige leven wil vergaderen, dat bewijst U nu elke bediening des Woords. Op alle plaatsen Zijner heerschappij is thans Jezus' samenvergaderende kracht.

Zijn tweede werkperiode is de laatste en de schoonste.

Zoo is Hij naar U toegelopen naar des Konings heerlijkheid: centraal samentrekkende van uit den hemel.

Durft gij nog te zeggen: „Mag ik het wel gelooven?“

H.

v. d. B.

KERKELUK LEVEN

AAN DE LEZERS.

De buitengewone omstandigheden van deze week maken het ons onmogelijk, ons blad in zijn gewonen vorm te doen verschijnen. Het bleek onmogelijk de copie Catechismusbijlage op tijd met den trein mee te geven, zulks wegens militaire maatregelen op den toegangsweg naar het station te Kampen; en den volgende dag was de treinloop zoo ingekort, dat de gewone copie niet meer op tijd in Goes is kunnen aankomen. Onze lezers zullen dus de Catechismusbijlage en een gedeelte van de gewone copie deze week moeten missen. Voor ons volgend nummer hopen we de bezwaren te hebben overwonnen.

REDACTIE EN UITGEVERS.

HOE KOMT DAT TOCH?

Daar gaat tegenwoordig geen dag voorbij, waarin ons niet, op de één of andere wijze, een boodschap bereikt, die wel geschikt is ons hart te ontroeren.

Elken morgen worden wij wakker met de vraag: „wat zal het vandaag weer zijn?“

En wat dezen morgen (het is Dinsdag, terwijl ik dit schrijf), bij onzen eersten gang door de straten, van achter de ramen van couranten-bureaus en sigarenwinkels ons werd verkondigd, was wel geschikt om die vraag: „Wat zal het vandaag zijn?“, nieuwe kracht te geven.

„Kopenhagen bezet, Bergen bezet, Noorwegen en Denemarken in oorlog met Duitschland.“

Wanneer zal het ons eigen land zijn, wanneer zullen het onze eigen steden wezen, die in een dergelijk bulletin worden genoemd?

Hoe zal het morgen wezen?

Ontroerende dingen, die wij alleen min of meer gelaten kunnen dragen, omdat wij al aan zoo veel zijn gewend geraakt.

En toch, — daar zijn ontroerende berichten dan deze en dergelijke.

Ik zal u zeggen, wat ik bedoel.

In de laatste weken ben ik enkele malen op reis geweest. Ik ben geweest op plaatsen, waar veel soldaten waren; ik ben geweest op de Predikanten-conferentie in Utrecht.

En op die reizen, in gesprek met dezen en genen, hoorde ik telkens weer de boodschap:

„Van onze Gereformeerde jongens en mannen, die gemobiliseerd zijn, zijn er zoo velen, die zich in dienst om kerk noch godsdienst bekreunen, die er „niet meer aan doen“, die leven als wereldsche menschen en dan nog niet eens als de besten daarvan.“

En nu zegge niemand: „Zou dat wel zoo erg wezen?“

Het is inderdaad zoo erg.

Het is waar, dat er Gereformeerde soldaten zijn, bij honderdtallen, die nooit naar de kerk gaan; verloofde jongens, getrouwde mannen, die zich afgeven met publieke vrouwen.

Zie, zulk een boodschap, waarin ons deze dingen worden meegedeeld is erger, is ontroender dan het bericht over de bezetting van Kopenhagen, is erger, dan de boodschap zou zijn, dat de Engelsen op een nacht den Nieuwen Waterweg waren binnengestoomd en Rotterdam hadden bezet.

Dit is verschrikkelijk; dit is om te beven en te schreeuwen.

Nog afgezien van Gods Verbond en van de vreeze des Heeren, is dit doen van onze jongens en mannen reeds zoo verbijsterend en verachtelijk.

Thuis houden ze zich nog zoowat binnen de perken, loopen nog mee met de gemeente, doen zelfs wel heel erg mee; en nauwelijks zijn ze bui-

tenga-
jonge-
dan es-
ze, m-
gepas-
Kam-
Dae-
wen e-
vrouw-
eigen-
Wa-
Ver-
Ont-
vraag-
met t-
Heer-
leven-
op uit-

En i-
In d-
verre-
dat w-
brak-
beklag-
met ee-
Wij-
daar m-
In d-
Zeko-
niet al-
niet al-
eens e-
Zeko-
geldt-
en uit-
Maar-
In h-
daten-
de me-
Bove-
maal o-
vaker,
van de-
verloof-
door d-
hebben-
Neer-
de me-
Maar l-
en de-
Het-
dat oo-
Hoev-
leven-
huis m-
Denk-
En a-
een st-
„En di-
gezin l-
God aa-
Is di-
men d-
satie d-
Dat i-
den be-
Voor-
te moet-
dat zij-
van he-
En zi-
regeld-
geheel-
Neen-
beklag-
Daar-
Zoo-
toch el-
dat hel-
dat me-
die bij-
worden-
Door-
oorzaak-
gingen-
wel wa-
gemobil-
Ik zie-
lendige-
Toch-
DE c-
algemeen-
Heeren-
Die d-
bij het-
Zooal-
krent zi-
oogenbl-
van Go-
Een u-
chisatie-
ging; n-
de gedi-
Maar-
een l-
En i-
komen-
geregel-